RABHADH

Caithfear an Ceistpháipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabha(i)r ag deireadh an scrúdaithe, nó caillfear marcanna.

Scríobh do Scrúduimhir anseo ⇒

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2009

DÉ CÉADAOIN, 17 MEITHEAMH, MAIDIN 9.30 – 12.00

EACNAMAÍOCHT TALMHAÍOCHTA – ARDLEIBHÉAL

(320 marc)

Freagair **cúig cheist déag** as Cuid I agus **ceithre** cheist as Cuid II. Níor cheart duit níos mó ná uair an chloig a chaitheamh le Cuid I.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí sna spasanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).
Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

NÁ DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS LEIS AN/NA (bh)FREAGARLEABHA(I)R A ÚSÁIDEADH CHUN NA CEISTEANNA I gCUID II A FHREAGAIRT.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

1. Is í an idirghníomhaíocht idir ____________________ agus ____________________ ar an margadh tosca agus ar an margadh _____________ a dhéanann praghsanna a chinneadh i gcóras geilleagrach.

2. Luaigh **dhá** bhuntáiste don fheirmeoir a bhaineann le conraitheoirí talmhaíochta a úsáid ar a f(h)eirm.

(i) ____

(ii) ____

3. Is ón earnáil talmhaíochta agus bhia in Éirinn faoi láthair a thagann thart ar ________ % den OTI, _______ % den fhostaíocht agus _______ % de na honnmhairí.

4. Déan sainmhíniú ar 'Ollfhoirmiú Caipitil' i gcás na feirmeoireachta. ______________________________

____

5. Níl ag feirmeoirí ach páirt mhionlaigh sa slabhra táirgeachta bia. **Fíor** **Bréagach**
Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra ceart agus mínigh do fhreagra go hachomair.

____

____

6. Luaigh **dhá** shampla de gach ceann de na hionchuir seo a leanas:

(i) Ionchuir tosca: (a) ______________________ (b) ______________________

(ii) Ionchuir idirmheánacha: (a) ______________________ (b) ______________________

7. Bíonn an claonadh i bpraghsanna na talmhaíochta a bheith an-luaineach le himeacht ama. Tabhair breac-chuntas ar dhá impleacht dhiúltacha a bhaineann leis sin do phleanáil airgeadas feirme.

(i) ____

(ii) ____

8. Mínigh an téarma 'modhnú'. ______________________________________

____

9. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí a bhfuil sé ag gabháil i bhfeidhm ar an talmhaíocht in Éirinn an Scéim Luathscoir a bheith ar fionraí ón mbliain 2008.

(i) ____

(ii) ____

10. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí a dtéann an tséasúracht i dtáirgeadh bainne in Éirinn i bhfeidhm ar na próiseálaithe.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

11. Tá na 'Téarmaí Trádála' d'fheirmeoirí caorach in Éirinn ag dul in olcas le blianta beaga. Mínigh an ráiteas seo. ______________________________

____

12. I gcuntasaíocht feirme is ionann aschur agus na díolacháin iomlána lúide na ceannacháin, móide nó lúide

______________________________, móide ______________________________ .

13. Tá dualgas dlí ar fheirmeoirí Ráiteas Sábháilteachta Feirme a ullmhú. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** bhuntáiste a bhaineann le Ráiteas Sábháilteachta Feirme a ullmhú:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

14. Mínigh an ráiteas seo a leanas: 'D'fhéadfadh plean féideartha gan a bheith brabúsach'.

____

____

15. Liostaigh **dhá** thoisc a chuireann isteach ar an ráta úis i margaí caipitil.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

16. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** bhuntáiste a bhaineann le foraoisí a phlandú i dtalamh talmhaíochta.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

17. Mínigh an téarma **Breisluach** maidir le bainne in Éirinn. ______________________________

____

18. Abair cén fáth go mb'fhéidir ar fearr an trádchosaint ná an tsaorthrádáil i gcás na hearnála talmhaíochta.

____

19. Mínigh **Dlí an Toraidh Laghdaithigh** agus tú ag úsáid sampla ón talmhaíocht. ______________________________

____

20. Mínigh an téarma 'aisíocaíochtaí onnmhairíochta'. ______________________________

____

Ná dearmad an cheistpháipéar seo a thabhairt ar ais leis an/na (bh)freagarleabha(i)r a úsáideadh chun na ceisteanna i gCuid II a fhreagairt.

Cuid II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 Marc).
Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

1. **(a)** Cuireann tréithe áirithe de chuid na feirmeoireachta in Éirinn teorainn le feabhsú ar éifeachtacht na margaíochta talmhaíochta.
Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** cinn de na tréithe sin agus mínigh conas a chuireann siad teorainn le héifeachtacht margaíochta.

(b) Agus úsáid á baint agat as samplaí ón talmhaíocht, mínigh an chaoi a bhféadfadh feirmeoirí an praghas a fhaigheann siad ar a dtáirgí a mhéadú.

(c) Pléigh na hiarmhairtí eacnamaíocha a bhaineann le laghdú ar luach steirling (£) i gcóimheas leis an euro (€) d'fheirmeoir Éireannach a onnmhairíonn a chuid táirgí go dtí margadh na Ríochta Aontaithe.

[50 marc]

2. Léiríonn an léaráid thíos an t-éileamh atá ar thalamh agus an soláthar talún atá ann.

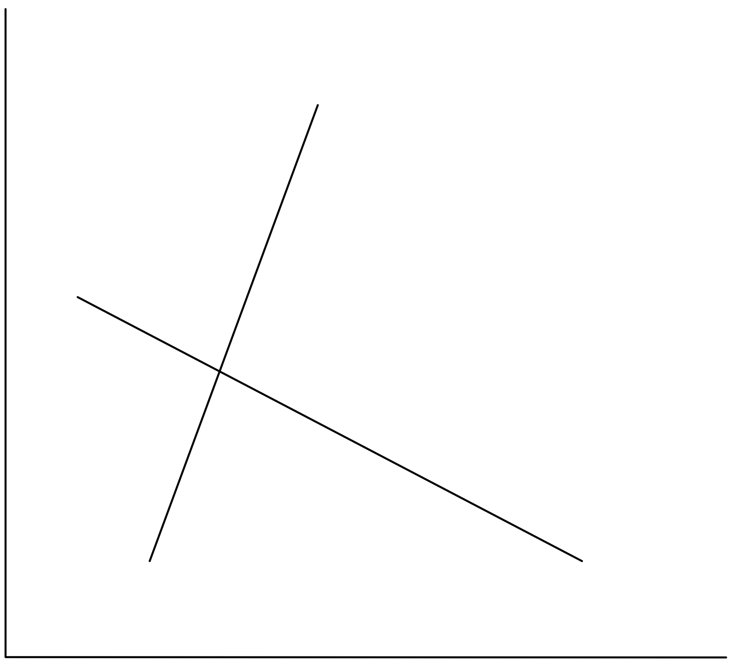

(a) Déan cóip den léaráid i do fhreagarleabhar. Lipéadaigh na haiseanna agus na cuair sholáthair agus éilimh, agus taispeáin praghas cothromaíochta na talún.

(b) (i) Is 'éileamh díorthaithe' é an t-éileamh ar thalamh. Mínigh an ráiteas seo.
(ii) Tabhair breac-chuntas ar na tosca a imríonn tionchar ar phraghas na talún.

(c) Má tá feirmeoir ag smaoineamh ar 20 acra de thalamh talmhaíochta a cheannach, tabhair breac-chuntas ar cheithre thoisc a imreoidh tionchar ar a c(h)inneadh an talamh a cheannach.

(d) Thit praghsanna na talún talmhaíochta in Éirinn go suntasach le míonna beaga. Tabhair breac-chuntas ar **thrí** chúis a bhí leis an titim sin.

[50 marc]

3. Déan idirdhealú idir na míreanna i ngach ceann de na péirí seo a leanas, agus tú ag tagairt do thalmhaíocht na hÉireann:

(a) Glanfhiúchas agus Glanluach Láithreach;

(b) Costas Imeallach agus Costas Barúlach;

(c) Éileamh Praghasleaisteach agus Éileamh Praghas-Neamhleaisteach;

(d) Imeascadh Ingearach agus Imeascadh Cothrománach.

[50 marc]

4. **(a)** Mínigh an coincheap 'feidhm tháirgeachta' i dtaca le talmhaíocht na hÉireann de.

(b) Mínigh na critéir a bheadh mar threoir d'fheirmeoirí agus cinntí faoin táirgeacht á ndéanamh acu.

(c) Tabhair breac-chuntas ar ról Theagasc maidir le feabhsuithe ar fheidhmeanna táirgeachta sa talmhaíocht.

[50 marc]

5. **(a)** Tabhair breac-chuntas ar na slite a bhféadfadh méadú an AE dul i bhfeidhm ar thalmhaíocht na hÉireann.

(b) Agus tú ag baint úsáide as sampla de thalmhaíocht na hÉireann, mínigh an téarma 'Treoir AE'.

(c) Pléigh tábhacht an traschomhaill (tras-chomhlíonadh) i dtaca le talmhaíocht na hÉireann de.

[50 marc]

6. Tá na mionsonraí as buiséad sreabhadh airgid d'fheirmeoir déiríochta thugtha thíos:

Buiséad Ráithiúil Sreabhadh Airgid na bliana 2010

	Ean-Már	**Aib-Meith**	**Iúil-M. Fómh**	**D. Fómh-Noll**	**Iomlán**
	€	€	€	€	€
Fáltais					
Bainne	14,000	29,000	33,000	10,000	86,000
Díolacháin laonna	4,000				4,000
Ba dealaithe			7,000		7,000
Íocaíocht Aonair Feirme				29,000	29,000
SCCT (REPS)	11,000				11,000
A. Iomlán na bhFáltas	**29,000**	**29,000**	**40,000**	**39,000**	**137,000**
Íocaíochtaí					
Beathú	6,000				6,000
Leasachán	2,500				2,500
Saothar	4,800	4,800	4,800	4,800	19,200
Ceannacháin Bheostoic	20,000		15,000		35,000
Draenáil		6,000			6,000
Conraitheoir				5,000	5,000
Aisíocaíochtaí ar Iasacht				22,000	22,000
Costais tí	8,000	10,000	11,000	11,000	40,000
B. Iomlán na nÍocaíochtaí	**41,300**	**20,800**	**30,800**	**42,800**	**135,700**
Iarmhéid Glan (A – B)	–12,300	8,200	9,200	–3,800	1,300
Iarmhéid Tosaigh	1,700	–10,600	–2,400	6,800	1,700
Iarmhéid Deiridh	–10,600	–2,400	6,800	3,000	3,000

(a) Luaigh **dhá** chúis ar chóir d'fheirmeoir déiríochta buiséad sreabhadh airgid a ullmhú.

(b) (i) Tabhair breac-chuntas ar na himpleachtaí airgeadais don fheirmeoir a bhaineann leis an iarmhéid
glan i ngach ráithe.

(ii) Mol straitéis chuí don fheirmeoir i bhfianaise an iarmhéid ghlain i ngach ráithe.

(c) Tá an feirmeoir ag smaoineamh ar aonad breise saothair a fhostú ar an bhfeirm ar chostas breise €3,000 sa ráithe. Cén chomhairle a chuirfeá ar an bhfeirmeoir? Tabhair cúiseanna le do fhreagra.

[50 marc]

Leathanach Bán

Leathanach Bán